

Frivillighed på skoleskemaet

Projekt udført af:

Dorte Kjær Jespersen

Nikolaj Ib Møller Boskov

DESIGN- & IDRÆTSEFTERSKOLEN
SKAMLING

Indholdsfortegnelse

Forord til projektet	3
Årets gang	6
Uddybning af årets elementer	7
Virkelighedscases fra projektet	13
Bilag: Klubkonceptets dogmer	20
Bilag: Klubopstartsdokument	21
Bilag: Klubbens "opslagstavle"	22
Bilag: Eventspillet	23
Bilag: Elevevaluering af JLS	24

Frivillighed på skoleskemaet

Dette projekt er blevet skabt ud fra en idé om, at frivilligheden i Danmark lider. Børn og unge bliver ikke inkluderet i det frivillige foreningsliv i samme grad, som tidligere generationer blev det. Samtidig er ensomhed blevet et stort tema, når snakken falder på unges mistrivsel.

Vi vil med dette projekt, der er støttet af Forsøgs- og Udviklingsmidler fra Efterskoleforeningen, komme med et bud på, hvordan vi som efterskole kan være en løftestang ind i foreningslivet og ud af ensomheden. Vi vil vise, at det gør vores unge mennesker det godt, hvis de kommer ud i verden og møder den, som de er – sig selv.

Frivillighed skal i ordets betydning egentlig komme ud af en fri villighed til at gøre noget. Vi mener dog, at det er en utopi at tro, at det kommer af sig selv. Gennem vores netværksarbejde med Frivillighedsalliancen er vi blevet bekræftet i den tro, at "frivillighed under tvang" skaber lyst til frivillighed i fremtiden. Vi påtager os derfor denne opgave med at give oplevelsen af frivillighed til vores elever.

Måden vi har grebet hele projektet an på, udspringer i høj grad af den nederlandske uddannelsestænkter Gert Biestas tanker om uddannelse og undervisning. Han har gennem sin karriere arbejdet med en tredeling af undervisningen, hvor vi har taget fat i hans subjektifikationsbegreb, hvor den enkelte elev gennem undervisning får mulighed for at træde frem i verden som sig selv. Det er for os en smuk tanke, at vi kan være fødselshjælper for elevernes indtræden i den virkelige verden, og når vi kobler skolen sammen med det frivillige Danmark, så vil vi alt andet lige komme til at give eleven muligheden for denne indtræden i verden, hvor de skal ud og handle i noget virkeligt, noget vigtigt.

Som Gert Biesta skriver, så er det skolens opgave at opildne en lyst for mennesket til at eksistere i og med verden på en voksen måde som et subjekt. Projektet hjælper med at iscenesætte vores elever med noget, som andre gerne vil være en del af. Der er nogen fra lokalsamfundet, der gerne vil være en del af deres klubbers interessefællesskaber. De påkalder dem, og hvem har ikke lyst til at vise, hvad man kan, når man bliver spurgt interesseret ind til det?

Om det så foregår på en voksen måde? Det frygtede vi nogle gange, at det ikke ville gøre, men det er tydeligt, at når eleverne har noget på spil, og sætter sig selv i spil og træder frem, så hviler der et lys på dem, der får dem til at optræde på en voksen måde. De teenage-rebelske måder at agere på ændrer karakter. Det kan godt være, de har en intention om, at de vil gå ud og være, som var de på efterskole. Det er deres plan. Det er deres virke, men verden forstyrrer dem. Den sætter krav til dem, som de ikke havde forventet, og den er med til at vise det ærlige menneske, der er trådt ud i verden med alt, hvad det indeholder. På denne måde har vi arbejdet i en forstyrrende pædagogik, som også er et af Biestas begreber.

Frivillighed på skoleskemaet

Noget af det smukke ved projektet er også, at det ikke er sikkert, at vi lykkes. Men lykkes med hvad? Vi håber og tror på, at eleverne kommer ud i verden og oplever og sameksisterer. Vi tror på, at de nok skal få skabt noget sammen med andre, der kan give mening og glæde i lokalsamfundet, men vi ved aldrig, om det lykkes. Projektet har til opgave at forberede eleverne så godt som muligt, så de kan komme ud og lykkes, men nogle gange så lykkedes det ikke. Det er her vi er i spil. Eleverne er i spil, og det er uddannelsens smukke risiko, at vi nogen gange ikke lykkes, for der er så meget mere at arbejde for, når vi har noget på spil. Det giver os lyst – lyst til mere, når vi lykkes, så vores håb er, at vi får lagt grundstenene til en generation, der træder ud af ensomhedens skygge og ind i verdens lys, hvor de kan sætte sig selv i spil som sig selv. Vi synes jo de er så skønne, de smukke unge mennesker.

Vores elever har i projektet arbejdet med at lave klubber på skolen. Klubkonceptet har været en mulighed for eleverne til at skabe noget for hinanden i den ikke-skemalagte tid. Vi har som skole faciliteret muligheder for eleverne, hvor de har kunne tilkendegive, hvad de interesserer sig for. På denne måde har vi kunne hjælpe med at danne interessefællesskaber, som sidenhen er blevet konsolideret som klubber. Det har også givet eleverne muligheden for at opdage interesser, som de ikke på forhånd havde bekendtskab med. Det har været en øjenåbner for mange, hvor mangfoldige vi er, og det har skabt anledning til mange nysgerrige snakke på tværs af elevflokken.

Igennem det seneste halvandet år er der blevet snakket meget om frivillighed på Design- & Idrætsefterskolen Skamling, og det er blevet os meget tydeligt, hvad det gør for vores måde at lave skole på, når vi bruger et sprog, hvor frivillighed er en del af det at gå på efterskole. Vi vil hinanden, og vi vil gøre noget ved og for hinanden. Vi vil skabe oplevelser og smil for hinanden. Det er blevet tydeligt for os, hvordan tvungen frivillighed har engageret alle elever til at komme ud i et fælles rum, hvor vi laver noget sammen.

Med frivillighed på skoleskemaet vil vi ikke blot lave endnu et fag – dem har vi rigeligt af! Vi vil give eleverne en anden måde at leve på. Det kan til en start være svært at sælge idéen om en bedre tilværelse gennem frivilligt arbejde til en flok teenagere, hvorfor det er blevet en integreret del i skoleskemaet, som munder ud i en tvungen frivillighed, hvor absurd det end kan lyde. Vi påberåber os dog rollen som de erfare voksne, der ved, hvad de taler om, og vi mener, at når først frivilligheden har mærket eleverne, så vil de blive som bier efter nektar.

Alle skoler befinder sig i et lokalområde. Med projektets gennemførelse har vi fået en nær kontakt til vores lokalområde, og vi er blevet en integreret del af samfundet, hvor lokale borgere genkender vores unge mennesker fra positive begivenheder på såvel skole som i lokalområdet, og vi er i endnu højere grad blevet en del af det lokale.

Frivillighed på skoleskemaet

Ordet forening kan for nogle elever virke lidt langhåret, hvorimod klub som begreb kan være med til at pirre til nysgerrigheden, da det lyder lidt friskere i nogens øre. I skabelsen af projektet har vi været noget vægelsindede med, om vi skal kalde interessefællesskaberne for klub eller forening. Der er for og imod for begge ord. Her står det naturligvis den enkelte lærer og skole frit for, hvad de vil kalde interessefællesskaberne. I undervisningsmaterialet er begge ord blevet brugt. På Design- & Idrætsefterskolen Skamling har vi kaldt interessefællesskaberne for klubber.

Årets gang i "frivillighed på skoleskemaet"

Inden år 1 starter

Indledende stormøde med lokalsamfundet (inden 1. år)

På "nye elevers dag" gøre opmærksom på, at det er en indsats, som vi laver hos os.

År 1 starter

Interessefællesskaberne skabes.

Klubberne fødes – fokus på at skabe aktivitetsflow i klubben.

Stormøde med lokalsamfundet – elevholdet møder de lokale. Hvad kan I for hinanden?

Klubkassen spilles – opmærksomhed på foreningers opbygning og virke

Sammen om at lave et stort event, der bygger på frivillige kræfter og rækker ud i det lokale.

Fortsat fokus på klubberne. Skabe aktiviteter for elevholdet og række ud til lokale aktører.

Frivillighedsbevis, som laves ved hjælp fra projektets bevisgenerator.

Frivillighed på skoleskemaet

Indledende stormøde med lokalområdet (udføres kun i år 0)

Projektet med frivillighed på skoleskemaet har været med til at rykke ved vores skoles selvopfattelse. Når vi ændre ved noget, hvor vi har brug for eksterne aktører fra lokalsamfundet, så har det været vigtigt for os, at tage lokalsamfundet med i maskinrummet fra starten af. Dette har vi gjort ved at afholde et indledende stormøde sammen med alle interesserede fra lokalområdet. De skulle føle, at vi havde lyst til at lave noget med dem, og det har de virkelig taget godt imod.

Vi har kunne vise, hvordan årets gang ser ud, når projektet kører, så de lokale aktører har kunne tænke sig selv ind i processen, så det også giver god mening for dem. Det virker til, at de har været utroligt glade for det. De har følt sig som en del af projektet, hvilket har afspejlet sig i deres velvillighed, når eleverne har rakt ud til dem.

Der blev inviteret bredt ud i diverse lokale Facebook-grupper og gennem opslagstavlen i den lokale Brugsforening. Dette viste sig at være effektive kanaler at invitere i.

Vi benyttede lejligheden til at fortælle om skolen til lokalsamfundet. Mange kender skolen, da vores elever naturligvis fylder i det lokale, men det var ikke alle, der vidste, hvilke linjefag vi udbyder eller havde styr på, hvad vi var for en "slags" skole. Det er også med til at nedbryde fordomme om hinanden, at vi kan mødes og snakke, så hvis der i fremtiden kommer konflikter af en eller anden art, så ved vi, hvem vi skal snakke med for at rede ud i det.

Foreningerne og de lokale aktører fik også rig mulighed for at præsentere sig selv, og de kunne også bringe en masse historie til mødet. Der har været mange begivenheder og traditioner i lokalsamfundet, som ikke længere eksisterer, men der ses et stort potentiale i at noget kan genetableres i samarbejde med efterskolen.

Det er en vigtig pointe, at det ikke skal handle om, hvad vi som efterskole kan få ud af at arbejde sammen med lokalsamfundet. Vi vil gerne være med til at skabe noget, og vi går efter følelsen af, at $1+1=3$.

Frivillighed på skoleskemaet

Opmærksomhedsskabelse på "nye-elevers-dag"

Det skal helst ikke komme som et chok for eleverne, at de kan forvente at skulle involvere sig i frivilligt arbejde i deres efterskoleår. Det er langt fra det første, som vores elever forbinder med et fedt efterskoleår. Vi sørger dog for at gøre det klart for eleverne, at det bør være en del af deres forventninger til et kommende efterskoleår hos os, at de skal ud og engagere sig i virkeligheden. Det er ikke bare fordi vi vil have dem til at "arbejde" gratis. Det er fordi, vi gerne vil have eleverne til at engagere sig i verden. Når de så kan gøre det ud fra et trygt udgangspunkt hos os, så har vi store forventninger til, at det langt hen ad vejen vil afføde positive oplevelser – oplevelser, som de ikke regnede med ville berige deres efterskoleophold.

Klubkonceptet

Som tidligere nævnt, så ønskede vi igennem projektet at få eleverne til at få øje på hinanden i interessefællesskaber, som de ikke umiddelbart kunne få øje på. På Design- & Idrætsefterskolen Skamling er eleverne tilmeldt en linje, som er med til at være en rigtig stor del af elevernes efterskoleår, da de har 8 lektioner i ugen i deres linjefag. Det kan derfor være vanskeligt at bryde med forestillingen om, hvordan man er som fodboldspiller, gamedesigner eller adventureelev. Klubberne er med til at gøre fortællingen om de enkelte elever mangefacetteret.

Gennem en fælles brainstorm til en samling kommer alle idéer til interessefællesskaber på tavlen. Efterfølgende skal alle elever være med til at starte én klub op. Man kan kun starte en enkelt klub op, men man kan til gengæld deltage i alle klubbers aktiviteter. Klubkonceptets formål er udpenslet i bilaget "Klubkoncept dogmer".

Der er ydermere et bilag, der hedder "Klubopstartsdokument". Dette bruges til at give den nystartede klub en retning. Det skal få eleverne til at vælge sig ind i, hvad det er deres interessefællesskab egentlig er. Dette skal gerne afspejle sig i de aktiviteter, som de vil arrangere.

Når klubben er blevet konsolideret, skal der laves en "opslagstavle" for hver klub. Denne opslagstavle har til formål at skabe synlighed for den enkelte klub, da den gerne skal hænge et trafikeret sted på skolen sammen med de andre klubber. Det skal ikke bare ligge og forputte sig i en sky. Der ligger et bilag, der hedder "Klubbens opslagstavle", som kan bruges som skabelon til at lave opslagstavler på jeres skole.

Foreningsspillet "Klubkassen"

Der er efterhånden tærsket langhalm med undervisningsmaterialer, der skal lære elever om foreningers opbygning. Vi vil også gerne give det et skud, og vi er endt med et kortspil, som vi har kaldt for "Klubkassen". Alt materiale til Klubkassen ligger i et selvstændigt dokument.

Frivillighed på skoleskemaet

Stormøde med interessenter fra lokalområdet

Det har været vigtigt at inddrage virkeligheden i projektet. De ting vi sætter i søen skal være med virkelige mennesker for på den måde at skabe noget, der er vigtigt og ikke bare er endnu et skoleprojekt, hvor det egentlig ikke har nogen betydning, om det bliver til noget eller ej. Frivilligheden er vigtig, og det er vigtigt, at eleverne får sat ansigter på nogle af de ildsjæle, der er i lokalsamfundet.

På Design- & Idrætsefterskolen Skamling indkaldte vi lokalsamfundet til et for projektet "ordinært" stormøde angående et samspil om frivillighed mellem efterskolen og lokalsamfundet. Det kan nogle gange være svært umiddelbart at greje, hvordan frivilligheden er struktureret i et lokalsamfund, så vi vil endnu engang henvise til lokale Facebook-grupper og den lokale Brugs.

Der har været en overvældende interesse fra lokalsamfundet i at lave noget sammen med os som efterskole. De er nysgerrige på os, og de har virkelig taget godt imod os. Nogle efterskoler er allerede dybt engagerede i lokalsamfundet, og det skal de endelig bare blive ved med. For skoler, der endnu ikke er "ude" i lokalsamfundet, så følger her den største opfordring til at række ud.

Når vi har lokalsamfundet inde til møde på skolen, så får de også mulighed for at møde de klubber, der er etableret hos eleverne. De er ikke tvunget til at lave noget med hinanden, men det ville jo ikke være utænkeligt at husmoderforeningen kunne have nogle fællestræk med strikkeklubben, og fiskeklubben måske havde noget til fælles med spejdertroppen. På den måde ser de alle hinanden, og hvis det ikke er kærlighed ved første blik, så vil de trods alt have hinanden i tankerne i løbet af skoleåret.

Til stormødet sætter vi ligeledes eleverne sammen med nogle lokale aktører, hvor de skal lave en brainstorm over aktiviteter og begivenheder, som alle kan se sig selv i i fremtiden. Disse forslag samles ind af en lærer, der får dem skrevet ind som "spilbrikker", så de kan indgå i "eventspillet", som er beskrevet i bilaget "eventspillet". Her kan eleverne få synliggjort hvor nemt eller svært det kan være at få sat gang i noget.

Hos Design- & Idrætsefterskolen Skamling har der været en del opmærksomhed på de frivillige kræfter, der ligger hos en stor elevgruppe, der nogle gange mangler noget at give sig til. Her har de lokale rakt ud og spurgt, om det kunne være noget for nogle af vores elever at løse nogle specifikke opgaver.

Frivillighed på skoleskemaet

Skolens store frivillige begivenhed

En af vores ambitioner med dette projekt har hele tiden været, at eleverne får noget virkeligt ud af det. Dette har vi hos Design- & Idrætsefterskolen Skamling ihukkommet ved at koble eleverne op på et motionsløb, der i mange år har lånt skolen som start- og målområde. Det har været meget ligetil at få eleverne med i afviklingen af dette motionsløb, da foreningen bag består af tidligere og nuværende ansatte på skolen. Det har været en gave for dette projekt, at de i forvejen boede hos os.

Hvis man som skole ikke er så heldig at have et lokalt motionsløb i baghaven, et julemarked, skøn landsbydag eller lignende, så vil vi klart opfordre til, at der forsøges taget kontakt til en lokalforening, som kunne være interesseret i et samarbejde. Vi har hos Design- & Idrætsefterskolen Skamling kun mødt åbne døre, når vi har rakt ud.

Vi vil for eksemplets skyld kort skitsere, hvordan vi har fået flettet vores elevhold ind i et stort motionsløb med 4-500 deltagere.

Vi har haft nogle faser i samarbejdet:

- **Præsentation af Juleløbet Skamling**
- **Valg af opgave til Juleløbet Skamling**
- **Det frivillige arbejde**
- **Afvikling af Juleløbet Skamling**
- **Efterrationalisering af begivenheden.**

Præsentation af Juleløbet Skamling

Juleløbet Skamling er et motionsløb, der finder sted 2. søndag i december i Skamlinghallen. Løbet er et crossløb i terrænet omkring den historiske Skamlingsbanke med distancer fra 2 km. børneløb til ultraløb med en distance på 60-70 km. Målgruppen er de motionsglade familier, hvorfor distancerne på 2 km (børneløb), 5, 10 og 21,1 er de mest populære.

Udover selve løbet, så er der et julemarked i Skamlinghallen, hvor der også er start- og målområde. Det er udelukkende lokale erhvervsdrivende, der kan få lov til at deltage i julemarkedet.

Valg af opgave til Juleløbet Skamling

Vi har i projektet haft et stort fokus på, at alt frivilligt arbejde er lige meget værd. Dette har også skulle afspejles i de opgaver, som eleverne har kunne vælge imellem. Der skal groft sagt være plads til dem, der vil udarbejde noget originalt, og dem, der vil flytte stole i hallen.

Frivillighed på skoleskemaet

Til denne begivenhed kunne eleverne vælge mellem følgende områder:

SoMe – synliggørelse af løbet på løbets egne sociale medier.

Produktion af julepynt – En håndboldhal er i sig selv ikke særlig jule, så der skal meget pynt til, før den kan matche Gertrud Sands julestue.

Events i eventet – Mulighed for eleverne for at lave fx kravlenissebane til de mindste, julekor på ruten, opvarmning og andre små happenings.

Skilte – Det kan være sin sag at finde rundt i en skov, så med hjælp fra skolens laserskærer laves der fine skilte til alt fra vejvisning, synliggørelse af sponsorer og informationer om hårde bakker i terrænet.

Sponsorater fra lokale – Der har været mulighed for at søge sponsorater til bl.a. en bakespurt.

Det frivillige arbejde

Når først eleverne har inddelt sig på dele af løbet, så starter det frivillige arbejde så småt. Vi har som skole hjulpet eleverne i gang med arbejdet ved at bruge en ugentlig valgfagsblok fra uge 43 og frem til løbet i december som Juleløbstimer.

Mange elever kom langt med deres idéer ved hjælp af bl.a. lokale facebookgrupper, hvor de hurtigt fik fat i remedier til julepynt og gratis grantræer. Mange elever var nærmest forundrede over den velvillighed, som de blev mødt med, når de ringede til lokale erhvervsdrivende og foreninger og spurgte om hjælp.

Afvikling af Juleløbet Skamling

Til afviklingen af løbet samlede hele skolen sig i den sidste undervisningsblok i ugen inden løbet for at forvandle en håndboldhal til en julestue. Eleverne tog i den grad ejerskab, når de hjalp med at opstille hjemmelavet målportal, ophængte julepynt, savede juletræer til og byggede kravlenissebaner.

Udover opstillingen, så hjalp eleverne også med udsætning af rute, depotbemanding på dagen, opvarmning for deltagere, hjælpende hænder i boder samt meget andet.

Eftertænkning af Juleløbet Skamling

Vi har i løbet af hele projektet italesat over for eleverne, at noget af det fede ved at være frivillig, det er, at man får muligheden for at møde en masse nye mennesker i det frivillige rum. Vi mener, at det er vigtigt at vise eleverne, at det rent faktisk er noget, de oplever, så vi bad dem svare på et spørgeskema angående interaktioner og oplevelser med mennesker, som de ikke kendte før vores begivenhed.

Der er vedlagt et bilag, hvor elevernes egen evaluering af deltagelsen i Juleløbet Skamling fremgår.

Frivillighed på skoleskemaet

Vi har herunder indsat enkelte citater fra vores elever, der har deltaget som frivillige til Juleløbet Skamling.

”Jeg snakkede sammen med nogle nye da jeg (havde) vagt i min bod, her var det naturligt at falde i snak med nogen”

”Jeg stod bar bag boden hele dagen og der kom kun glade folk hende og ville købe, så det var rat fedt ”

Snakkede med en af dem der var med til juleløbet, fordi hun var imponeret over arrangementet og vil høre om det var os der var stået for det hele :)

”Opbakningen under løbet! Det her med at når (vi) løber ved hindanden gav man lidt opbakning til hindanden og det hele bare var positivt .”

”Jeg blev frivilligt tvunget til at tage ud at løbe 5 km af en far til en elev også tog vi ud og løb sammen.”

”Jeg skulle står oppe ved nisse land og holde en skide hulahopring og tænkte "shit man der sker jo ikke en skid ". Men så kom der 5 børn og de var bare vilde med at hoppe igennem hulahopringen.”

”Jeg var oppe ved shelteret hvor jeg talte med nogle børn. Det var underholdende fordi små børn har mange skøre ting at sige.”

Frivillighed på skoleskemaet

Vi vil rigtig gerne videregive vores erfaringer fra projektet. Dette har vi gjort ved at udvælge tre cases, som vi kort beskriver på de følgende sider. De tre cases skal ses som en inspiration til, hvordan I kan gribe frivilligheden an på.

Virkeligheds-case 1

**Skolernes motionsdag: Efterskolens samarbejde med Børnehuset i Hejls.
Repræsentant for Børnehuset mødte op til stormødet med lokalsamfundet og
ytrede ønske om et samarbejde.**

Forberedelse:

Planlægningsfase: Lærer skaber kontakt, fastsætter fysisk møde mellem styregruppe og leder af Børnehuset. Lærer er på sidelinjen til at støtte elevernes proces. Eleverne har mulighed for at melde sig til projektet enten i styregruppen eller i afviklingsgruppen. Al planlægning og forberedelse foregår blandt styregruppens 7 elever og de finder selv yderligere 20 elever, der ønsker at sætte sig selv i spil i forhold til afviklingen af formiddagen i børnehuset. Styregruppen overtager kontakten til børnehuset. Styregruppen har 3 forberedende besøg i børnehuset, inden eventet skal løbe af stablen.

Styregruppen fortæller om eventet:

”De 56 børnehavebørn i Børnehuset var delt op i 2 grupper. Vi havde en gruppe små børn fra 3 til 4 år, som var på et stjerneløb med poster, og så havde vi en gruppe af de større børn på 5 til 6 år, som var på en løbetur med pirattema. De små på 3-4 år lavede nogle små idrætslege, hvor der var noget gymnastik, kast med bolde og forskellige hop, og så havde vi også lavet et mørkerum, hvor der var nogle forhindringer, og børnene havde lygter med.

De store kom ud til 4 piratposter. En post hvor de skulle samle et puslespil, der lignede et skattekort, 2 poster med nogle andre piratting og så en skattekasse, hvor børnene fik piratmad til sidst.

Vi havde skrevet til Brugsen og spurgt, om de ville være sponsor for servering til børnene. Det ville de gerne, så Brugsen gav juice, pølsehorn og figenstænger. Vi havde også plukket æbler i efterskolens frugthave og vasket dem, så de var klar til at blive skåret ud til børnene lige inden servering.

Det sidste var fællesdans med alle børnene inde i børnehusets sal, hvor alle 27 elever dansede med børnene sammen med de voksne fra børnehuset.”

Frivillighed på skoleskemaet

Elevevaluering:

Interview med Dagmar Due Friis, 15 år, elev i 10. klasse på Design- og Idrætsefterskolen Skamling. Medlem af styregruppen til arrangementet i Børnehuset i Hejls.

Dagmar er vokset op med frivilligt arbejde. Hun kommer fra et lille jysk lokalsamfund med en stærk sammenhængskraft og et levende foreningsliv.

Dagmar har været en del af en gymnastikforening fra lille. Da hun er 11 år, deltager hun som frivillig i et arrangement for første gang.

Dagmars egne erfaringer med frivillighed er primært som gymnastik hjælpetræner og med salg i bod og i garderoben til events.

-Hvad fik dig til at melde dig til at være i styregruppen for motionsdagen i Børnehuset i Hejls?

"Jeg synes sådan noget er rigtig sjovt, jeg elsker børn, og jeg kan godt li' at få ansvaret og føle, at man gør en forskel og måske ændrer noget for andre"

-Hvordan oplevede du at skulle arbejde sammen med Børnehuset i Hejls, hvor I som styregruppe skulle køre det her samarbejde selv, men med en lærer som støttende kontaktperson i det omfang, I havde et behov?

"Jeg synes, de voksne i Børnehuset var gode til at være åbne og svare på spørgsmål, når vi havde sådan nogle, og de var også åbne i forhold til, at vi kunne komme ned i børnehuset og se på stedet for at finde ud af, hvad vi kunne lave dernede, og hvilke muligheder der var. Jeg synes, det var et meget godt samarbejde, vi havde med Børnehuset."

-Hvordan oplevede du jeres samarbejde i styregruppen?

"Jeg synes altid, når man er en stor gruppe, vi var 7, at det er lidt svært, for der er nogle, der kommer til at tage styringen meget hurtigt, og det føler jeg, at jeg har gjort, og så er der nogen, der har det lidt svært med at placere sig i forhold til, hvad de skal gøre."

Jeg synes, at vi har været gode til at hjælpe hinanden med at sige, hvad hinanden skulle gøre, så vi alle sammen fik noget at lave. "

-Har du lært noget af det samarbejde i styregruppen?

"Jeg tror, jeg har lært, at nogle mennesker har behov for at vide præcis, hvad det er, de skal gøre, altså hvilke nogle opgaver de skal gå til."

-Kan man sige, at det at være en del af en styregruppe kræver ret meget selvsigt i forhold til, hvad man har det bedst med. Måske er der nogen, der har meldt sig til styregruppen, som i virkeligheden ville have haft det bedre med udelukkende at være med i afviklingen af dagen, hvor I jo havde 20 frivillige efterskoleelever ekstra med til at afvikle jeres event?

"Det tror jeg, fordi de 20 elever, vi havde med, de fik en præcis opgave, hvor de fik at vide, hvad de skulle lave, hvor og hvornår, så det tror jeg, nogle ville have haft det bedre med."

Frivillighed på skoleskemaet

-Hvordan oplevede du, at de andre elever tog imod jer som styregruppe?

"Vildt godt. De var meget gode til at forstå, hvad de skulle gøre, og hvis de havde spørgsmål, kom de til os. Der var ikke noget med, at de var besværlige at være sammen med eller noget. De var rigtig gode."

-Lærte du noget om dine egne styrker i den sammenhæng?

"Jeg synes, at jeg var blevet ret god til at dele opgaver ud til de andre elever og så skrive til dem om, hvad de skulle gøre og sådan noget."

-Så hvordan var dagen alt i alt?

"Jeg synes, at det gik over al forventning. Det gik meget, meget bedre end jeg havde forventet, fordi alt bare spillede. Det var også, fordi børnehuset var meget åbne, og de gav os frie tøjler og var opbyggende. De hjalp os."

Til sidst så holdt vi en stor fællesdans hvor alle børnene kom ind i Børnehusets sal, og hvor vi alle sammen dansede sammen, og det gik også vildt godt, fordi alle dansede med. Det var meget positivt og overraskende, at det gik så godt, og at alle var med."

-Så hvis du får chancen for at gøre noget lignende, hvad så?

"Ja, så ville jeg helt klart gøre det igen. Det var virkelig godt. Vi sad jo i lang tid bare og skrev ned, hvad vi tænkte, vi skulle gøre, men så da man til sidst så, at alle eleverne, de var der og hjalp, og det alt sammen bare spillede, det gjorde virkelig noget, at man så det færdige resultat. Det var meget tilfredsstillende at se afslutningen på det."

Frivillighed på skoleskemaet

Virkeligheds-case 2

Efterskolens samarbejde med den lokale ungdomsklub.

Leder af ungdomsklubben deltog i stormødet med ønsket om et samarbejde.

Samarbejdet består i 3 efterskoleaftener, hvor efterskolen inviterer ungdomsskolen indenfor fra kl. 19 til 21.

Forberedelse:

Styregruppen med 8 elever, har meldt sig til at planlægge besøget og også være primære værter. Værterne følger gæsterne rundt på skolen ved hele besøget. Linjeelever på de 2 linjer, der bliver præsenteret denne aften, har meldt sig til at planlægge og afvikle aktiviteter for og med gæsterne.

Bageklubben, som er en del af efterskolens klubkoncept, står for servering til gæster og arrangører.

En lærer støtter processen bl.a. med en samtale om, hvordan man er en god vært og et godt forbillede.

Besøg 1:

20 børn fra 4. til 6. klasse og 3 frivillige forældre

Program:

Værterne hilser på alle gæster, fælles velkomst på foredragstrappen, kort præsentation af værterne og derefter fortælling om efterskolen.

Besøg på 2 af skolens linjer, hvor linjeelever har meldt sig til at stå for en halv times aktivitet med gæsterne. Elever fra håndboldlinjen laver boldlege og lidt kamp med blandende hold. Elever fra designlinjen byder indenfor i keramikværkstedet, hvor de underviser gæsterne i klemmeteknik. Alle gæster laver deres egen skål.

Servering i skolens spisesal med gæster og værter.

Besøget afsluttes på foredragstrappen med efterskolens farvelsang, fællesbillede og tak for i aften.

Frivillighed på skoleskemaet

Virkeligheds-case 3

Projektet Hejls Multipark

Besøg af lokal ildsjæl, som deltog i stormødet og havde mange gode idéer til udvikling af samarbejdet mellem efterskolen og lokalsamfundet.

Paul-Kristian Kongsted besøger efterskolen for at holde et oplæg med temaet: Frivillighedsindsatsen bag Hejls Multipark og et overblik over projektet.

Uddybning: Generelt vil vi gerne give eleverne en forståelse for, hvad man kan, og hvordan man griber det an, når man får en rigtig god idé, som kan skabe værdi for rigtig mange. Samarbejdet, det kræver, instanser man har indover, finansieringsmuligheder, og hvor er det, at man udover sin egen frivillighed/sit eget foreningsarbejde henter hjælp fra andre frivillige. Det at alle indsatser tæller og er vigtige. Det fællesskabsskabende omkring projektets skabelse og anvendelse.

Involvering aftalt: Efterskoleelevernes ”hurtige hænder” bidrager til projektet med træplantning til foråret.
Andet kan komme på tale senere i forløbet.

Frivillighed på skoleskemaet

Virkeligheds-case 4

Frivillighedsmissionen

Eleverne skulle give sig selv en frivillighedsmission, som skulle involvere skolens andre elever. Missionen blev bragt i spil lige efter juleferien, hvor eleverne gjorde sig klar til vores årlige skitur i uge 3.

Vores håb med missionen var, at eleverne skulle få øjnene op for hinanden og forhåbentlig se hinanden i et andet lys, end de plejer at gøre.

Vi bringer nedenfor et væld af eksempler på missioner, som kom i spil i løbet af en i alt 14-dages periode. Derudover har vi evalueret to missioner sammen med de tre elever, der har været med til at føre dem ud i livet.

- Jeg vil prøve at hjælpe én her fra efterskolen med at komme mere ud og få nogle nye venner
- Vi vil give folk et smil på læben
- Jeg vil være sød og give ekstra komplimenter
- Jeg vil hjælpe andre med lektier
- Jeg vil sige søde ting og give komplimenter så ofte som muligt
- Næste gang til Idræt for sjov, vil mig og Hjalte rydde op
- Jeg vil skrive søde beskeder til folk
- Jeg vil rydde op i fitness
- Vi vil pumpe alle fodbolde op, inden vores træninger
- Vi vil rydde op i fitness om aftenen
- Vi ville gøre stolene rene i E-sport og efterspænde dem
- Jeg vil skabe god stemning på adventure
- Vi skriver et taknemmelighedsbrev til køkkenet for, hvor meget arbejde de lægger i vores måltider
- Jeg vil give skuldermassage til dem, der trænger
- Vi vil tage op i brugsen og hjælpe folk med at bære deres ting ud til bilerne
- På skituren vil jeg hjælpe andre med at blive ved med at kæmpe for at lære at stå på ski
- Mig og Isabellas mission er at være skiturens optimister
- Jeg vil sprede god stemning i bussen på vej til Østrig

Frivillighed på skoleskemaet

Carls mission

”Min mission var at få nogle, der måske er lidt udenfor, ind i fællesskabet eller give dem tilbuddet. Hvis nu der fx er én, der sidder alene, kan man spørge, om de vil med ned og spille pool eller noget i den stil. Det gik godt, synes jeg selv:).

Jeg synes, det var en god mission, fordi det kan gøre nogen glade bare det med at få tilbuddet om at være med, selvom de ikke nødvendigvis siger ja”

Sarah og Albertes mission

”Sarah og jeg har valgt at gøre en god gerning i form af at give komplimenter til andre på skolen. Det kan f.eks. være, man ser ens klassekammerat komme gående, og så fortæller man dem, at de har nogle fede jeans på.

Den første dag fik jeg sagt et par komplimenter eller to, men jeg synes, det var svært at finde ud af, hvad jeg skulle sige. Man skal også passe på, at komplimenterne ikke bliver for overfladiske.

Der er også noget grænseoverskridende i det at give komplimenter. Selv hvis det er ens bedste ven, er det ikke sikkert, det er noget, man er vant til. Jeg vil helt klart prøve at øve mig i at give komplimenter, for jeg ved, hvor meget det kan betyde. Især hvis man har en svær dag, tror jeg selv det kan opløfte ens humør, hvis man får et compliment.

Komplimenter fra fremmede kan virkelig også betyde noget. Min, drøm er, at jeg en dag går i gågaden i et outfit, jeg selv synes er fedt, og der så kommer en jævnaldrende pige over og siger, at jeg har god stil. Men jeg ved jo, hvor grænseoverskridende det kan være.

Det kan også være svært at vide, hvordan man skal reagere på komplimenter. For jeg tror især, at vi i Danmark er dårlige til at modtage ‘positiv feedback’. Jeg ved da i hvert fald, at når jeg er til skolehjemsamtale på min skole, synes jeg, det er svært at modtage den ros, jeg får af lærerne.

Men det kan også bare være komplimenter fra venner, kæreste og familie. Jeg har nemlig svært ved at tro på det, når nogle kalder mig smuk eller flot.”

Bilag: Klubkonceptets dogmer

Formål:

- At eleverne skal finde hinanden som interessefæller og skabe interessefællesskaber på tværs uanset om man er "ny" eller "gammel" i sammenhængen
- At eleverne får mulighed for at være med til at skabe en meningsfyldt og afvekslende fritid på Skamling
- At udvikle ejerskab som elev
- At blive god til at se muligheder og bruge skolens faciliteter og omgivelser som elev
- At kunne selv, at turde/få mod til at stå frem, organisere, lede, undervise andre med samme interesse, som er mindre erfarne medlemmer af klubben
- At eleverne får mulighed for at opdage/udvikle nye sider af sig selv

En lærer er kontaktperson til klubben, men den er elevstyret/organiseret.

Lærerne har et overblik over, hvilke klubber, der findes, og vi kan spørge ind og støtte processer, hvis nødvendigt.

Klubmøder med/uden lærer er mulige på vagtaftner.

Klubtid kan være på skemaet for at få gang i et flow af aktiviteter i klubberne.

Klubarrangementer og aktiviteter kan være i al fritid. Vi kan trække på klubbens ekspertise/initiativer/idéer.

Alle klubber er til enhver tid åbne for nye medlemmer, og der skal sættes en ære i at nye kommer med.

Der er intet krav til mængden af aktiviteter, events eller møder.

Enhver klub skal være åben, inkluderende og med positive hensigter.

Intet er for smalt eller bredt til at være en klub. Det kan fx være:

Eventklubben, strikkeklubben, fluefiskerklubben, cykelklubben, Netflixklubben, hak og snak klubben, filosofiklubben, lanklubben, badeklubben, HarryPotter klubben, badmintonklubben, cookieklubben, surdejsklubben, diskussionsklubben, øreklubben, kørekortklubben, kortklubben, basketklubben, casinoklubben, fitnessklubben, gourmetklubben, meditationsklubben, yogaklubben, skakklubbenosv....

Bilag: Klubopstartsdokument

Klubbens navn:

Klubbens formål:

Klubbens reglement:

Kontaktpersoner for klubben (1 lærer + 1 elev)

Klubmedlemmer:

Brainstorm aktiviteter og events i klubben:

Bilag: Klubbens ”opslagstavle”

Opslagstavlen er en lamineret plakat i formatet A3 lavet i f.eks. Canva.com

Opslagstavlen skal indeholde:

- Klubnavn
- Relevant illustration
- Navn på elev tovholder
- Klubbens formål
- Stort skrivefelt til aktiviteter og events

Anvendelse af opslagstavlen og ”flow-skabelse” i klubben:

- Planlægning af næste aktivitet, printe og sætte op på opslagstavlen.
- Ved en samling præsenteres klubben og dens formål. Opslagstavlen vises frem, næste aktivitet præsenteres og oprettede såvel som nye medlemmer inviteres.
- Klubbens medlemsliste oprettes som en gruppe i Viggo/intranet, så det er nemt at kommunikere et centralt sted.

Bilag: Klubbens "eventspillet"

Alle idéer skrives ned på post-its til stormødet med lokale aktører.

Efter mødet skal alle idéer skrives ind i felter, så de kan klippes ud og placeres på værdikompasset, som er udviklet af Ryslinge Efterskole, hvilket er eksemplificeret nedenfor.

Værdikompasset er med til at vise eleverne, hvilken værdi forskellige begivenheder kan have. Det er ligeledes en genvej til værdifuld refleksion for eleverne.

Eleverne skal nu i grupper lave en kort video, hvor de præsenterer alle de begivenheder, som de har placeret på deres værdikompas.

Refleksionerne fra eleverne kan også give grobund for, at lærerne beder eleverne om at gå videre med en af de begivenheder, som de har på deres værdikompas. Det kan også være at klubberne for til opgave at adoptere en idé.

Blå søndag: Event på vandet i Hejlsminde, hvor lokale og efterskolen kan prøve/tilbyde forskellige vandaktiviteter.	Eventdag på efterskolen hvor lokale kan opleve hvad det vil sige at gå på efterskole	Efterskolen deltage i Smuk landsby eventet som allerede findes, hvor man i fællesskab forskønner lokalområdet ved f.eks. at samle vinterens affald langs vejene
Gå-marathon sammen med Sjølund IF, 4 aftener på 3 uger: ½ eller hel Marathon i Kolding Kommune	Lave fælles markedsplads event, hvor man f.eks. kan bytte tøj	Samarbejde med ungdomsklubben, hvor efterskolen inviterer indenfor en aften eller 2 og underviser gæsterne (som ved linjeby f.eks.)
Hejlsminde Beachclub	Samarbejde med Folkeskolen i Sjølund: Efterskoleeleverne som gæstelærere i dansk, engelsk, tysk, idræt...	Lave en fælles musikfestival
Lave en fælles idrætsdag med lokalområdet med venskabskampe og kom og prøv en idrætsaktivitet	Efterskoleeleverne som hjelpeinstruktører på lokale hold	Lave fælles krea- aftener, hvor efterskolen og lokale byder ind med hvad man kan

Bilag: Elevevaluering af Juleløbet Skamling

Elevernes evaluering af deres deltagelse i Juleløbet før, under og efter

Har du inden, under eller efter juleløbet talt eller skrevet med en person, du ikke kendte i forvejen, vedrørende juleløbet?

78 svar i alt:

31 svarede ja

47 svarede nej

Har du prøvet noget nyt under forløbet med Juleløbet?

78 svar i alt:

34 svarede ja

44 svarede nej

Mulighed for uddybning i tilfælde af, at eleven har svaret ja på ovenstående spørgsmål:

- Lavet julestjerner
- Samlet et mål
- Delt flyers ud til husene
- Lavet julepynt på efterskole
- Løbet længere end nogensinde før
- Har stået i bod og delt mad ud
- Været ude og hente juletræer
- Delt medaljer ud
- Lavet flyers
- Lavet et opslag på Facebook og spurgt om folk ville donere ting til juleløbet
- Løbet en halvmaraton
- Stået i bod
- Prøvet at skaffe penge/sponsorer
- Været skiltemand og lavet reklame for en bod
- Løbet 10 km trailløb
- Ringede rundt til virksomheder og spurgte om sponsorpenge til en bakkespurt
- Lavet en nisseforhindringsbane til børn
- Leget med børn på nissebanen i hallen
- Klædt mig ud som nisse og hjulpet børnene på nissebanen
- Planlagt hvor de forskellige ting skulle være i hallen
- At tænke ud af boksen for at løse opgaver i forhold til dekoration
- Haft det rigtig sjovt, mens jeg løb i mudder
- Bagt småkager og brød
- Løbet med min gamer lillebror

Bilag: Elevevaluering af Juleløbet Skamling

Er du trådt ud af din komfort zone under forløbet?

78 svar i alt

17 svarede ja

61 svarede nej

Hvis ja, så må du meget gerne beskrive situationen:

- Mødte en af mine langdistancevenner for første gang til løbet
- Gå rundt og give tilfældige mennesker highfive og klappe af dem
- Da jeg skulle lave julestjerner
- Jeg gik ind for at tale med en dame da jeg delte flyers ud
- Er en meget social person, som godt kan li' at møde nye mennesker
- Jeg har skrevet ud og bedt om donationer
- Jeg skulle tage ansvar
- Det var lidt ubehageligt i starten, da vi skulle lave opvarmning for alle
- Jeg solgte lodder
- At bede om noget meget stort og at have så stort et ansvar for at få det til at virke
- Normalt er jeg ikke så vild med at tale med nogen, jeg ikke kender, men da jeg stod i designboden, var jeg jo nødt til at tale med kunderne
- Jeg spillede musik for alle, der løb forbi
- Jeg taler normalt ikke med børn
- Ved at tale med fremmede jeg ikke kendte
- Jeg talte med en dame fra en af boderne

Nu du har været med til at arrangere et stort motionsevent, giver det dig så lyst til at lave noget andet for andre?

78 svar i alt

56 svarede ja

22 svarede nej

